

ZÁRÓTANULMÁNY

a TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00015 azonosítószámú „MINEK – Megújuló, Informálódó, Együttműködő Közösségek Zalaszentgróton és vidékén ” című projekt keretében végzett tevékenységekről és eredményekről

Készítette: Zalai Falvakért Egyesület, 2023.

Tartalomjegyzék

A zárótanulmány készítésének keretei és módszerei.....	3
A MINEK projekt tapasztalatainak összegzése.....	4
A MINEK projekt során szerzett közösségi tapasztalatok áttekintése.....	4
A közösségi kezdeményező- és cselekvőképességhez hozzájáruló tevékenységek, módszerek értékelése.....	7
A közösségi tervezés módszertan értékelése.....	10
Konzorciumi működés tapasztalatai.....	12
Eredmények és fenntarthatóságuk.....	14
A projekt során elért eredmények.....	14
A projekt megvalósítása során létrehozott általános eredmények.....	14
Kiadványok, kommunikációs felületek, tanulmányok.....	15
Tervező, közösségi egyeztető fórumok.....	15
Közösségi tanulási alkalmak.....	15
Közösségi akciók, események.....	15
Programok, folyamatok.....	16
Számokban.....	16
Eredmények fenntartása.....	18
Kiegészítő információk, felhasznált dokumentumok jegyzéke.....	20
Projekt záró értékelés interjúvázlata.....	20
Felhasznált dokumentumok jegyzéke:.....	23
Mérőföldkövekhez kapcsolódó szakmai beszámolók.....	23
Mérőföldkövekhez kapcsolódó indikátorok.....	23
A projekt teljes időszaknak rendezvénynaptára.....	23
Projekt online felületei (honlap, Facebook csoport).....	23
Projekt kiadványai.....	23
Rendezvények dokumentációi.....	23
Projekt ismertető prezentációja.....	23

A zárótanulmány készítésének keretei és módszerei

A TOP-5.3.1-16-ZA1-2017-00015 azonosítószámú „MINEK – Megújuló, Informálódó, Együttműködő Közösségek Zalaszentgróton és vidékén ” című projekt keretében végzett közösségi, fejlesztő tevékenységekről és a projekt hatásairól, a helyi társadalom által hasznosuló eredményeiről készített összegzés elkészítésére a Zalai Falvakért Egyesület kapott megbízást. Jelen dokumentum ennek a megbízásnak a keretei között készült összegző, záró tanulmány.

A pályázat tervezett tevékenységei között is szerepelt ennek a tanulmánynak a elkészítése, **tartalmát és módszertanát a támogatói elvárások és a pályázati program vállalásainak együttese határozta meg.**

A zárótanulmány készítésekor a támogató által megadott tartalmi elvárásokat figyelembe véve készítettük el a tanulmány vázlatát, **kitérve minden, elvárt szempontra.**

A projekt módszereinek és eredményeinek értékelése érdekében áttekintettük

- a projekt során megszületett dokumentumokat, internetes felületeket
- 25 személlyel előzetes megkérdezésekre épülően, a különböző településekről egyszerű és könnyű bekapcsolódásra lehetőséget teremtő online csoportbeszélgetésen, előre elkészített interjúvázlat segítségével került sor a vélemények közösségi megosztására, kitérve a következő szempontokra:
  - A megvalósítás folyamatainak felidézésével, a helyi közösség fejlődésének fókuszba helyezésével
  - A projekt során szerzett tapasztalatok és eredmények áttekintésével
  - A továbbvitelhez, folytatáshoz kapcsolódó javaslatok számbavételével.

A MINEK projekt tapasztalatainak összegzése

A MINEK projekt során szerzett közösségi tapasztalatok áttekintése

A MINEK – Megújuló, Informálódó, Együttműködő Közösségek Zalaszentgróton és vidékén című projekt célja:

- Az érintett települések, térség népességmegtartó ereje fokozódjon
- A települések közösségének múltját ismerő, közösségi életét aktívan formáló és abba bekapcsolódó emberek köre bővüljön
- A településeken a közösségi, civil és gazdasági aktivitások, együttműködések erősödjenek
- Az itt élők életminősége javuljon

Előrebocsátva a záró értékelés lényegét:

dokumentáltan, részben számszerűsíthető módon, de a helyiek és a projektben résztvevők visszajelzései alapján lényegét tekintve megállapítható, hogy a célok teljesültek. Az utolsó célkitűzés sokkal inkább hatásként érhető tetten, de a helyi együttműködési szándékok és képességek valamint a projekt lezárultát követően is folytatódó közösségi kapcsolatok alapján kimondható, hogy hatással volt a projekt az érintett településeken élők életminőségére is.

A projekt célkitűzései közvetlen eredményként, részben hatásként kapcsolódnak a helyi közösség saját aktivitásaihoz.

Nem csupán a pályázat megalapozásakor, megtervezésekor, de a konkrét projekt előkészítése során is a közösségi tapasztalatokra épülő, a helyi társadalom fontos szereplőit helyzetbe hozó tevékenységek zajlottak, kezdődtek.

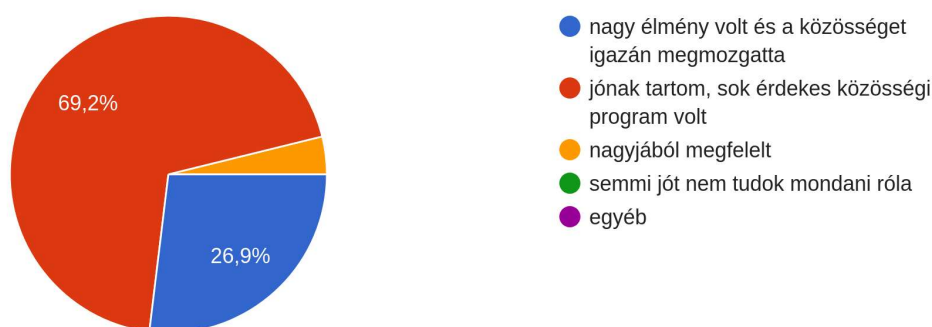
- 40 db közösségi interjú készült, amelyek a közösségi tervezést alapozták meg és a helyi segítők képbe kerülését is támogatták
- 7 közösségi beszélgetésre került sor, amelyek a közösség aktív és aktivizálható tagjainak elérését, bevonását, helyzetbe hozását is célozta
- 13 tematikus „kisbeszélgetés” zajlott, amely már arra irányult, hogy az egy-egy lehetséges ügy, téma köré szerveződhessenek az iránta érdeklődők
- 213 db kitöltött kérdőív született, ami jelzi, a közösségi tervezés előkészületei megmozgatták a helyi társadalom szereplőit

- „Mag” képzés történt 3 alkalommal, ami egy jelentős közösségépítési módszer: azok, akik tennének, segítséget kapnak közös elképzelések közös megfogalmazásához, közös cselekvések tervezéséhez, elindításához
- Cselekvési terv készült, ami az addigra körvonalazott elemeket foglalta össze
- Rendezvénynaptár – amibe a helyi közösség aktív csoportjai által tervezett események, programok kerültek
- Térségi Közösségi Információs és Kommunikációs Stratégia született, amire azért volt szükség, mert ezeknek a kis településeknek a lakói sokszor még a szomszédos település történéseiről sem értesülnek, ezzel saját lehetőségeik is korlátozottabbak. A stratégia segítséget kínált abban, hogy a helyiek által érzékelt információs és kommunikációs hiányosságok, nehézségek sokféle és eddig nélkülözött, bár rendelkezésre álló eszközzel kezelhető legyen. Fontos szerepe volt az online lehetőségek megismerésében és abban, hogy az online lehetőségekkel való ellenérzéseket a személyes tapasztalatok alapján dolgozhassák fel. A stratégia megoldásokat kínált arra, hogyan tudják egymással is jobban tartani a kapcsolatot a kicsi közösségek, és hogyan újítsák meg akár önmagukat, akár hagyományaikat.

Hogy ennek a közösségi tervezési és közösségi aktivizáló módszertannak mennyire volt hatása és mennyire érezték meg az erejét a helyiek, jól mutatják a záró írásos, és ehhez kapcsolódó széles körben is elhangzott több szóbeli értékelés.

Hogyan értékelné a MINEK projektet?

26 válasz

Ennek alapján már az sem számít meglepőnek, hogy a sokaknak elsőre talán unalmasnak ígérkező teaház – ami valójában igazi közösségi, beszélgetős élményt kínált – a kiállítások és múltidéző programok, közösségi élményként újraéleszthető hagyományok mégis előkelő helyre kerültek a legemlékezetesebbnek tartott programok listáján.

És ennek legfőbb oka, minden bizonnyal hogy ezeket a helyi közösség tagjai, együtt találták ki, szervezték meg, önmaguk számára.

Melyik volt a legemlékezetesebb program?

A szófelhő igazán árulkodó. Sokan nem csak megneveztek egy programot, hanem a hozzá kapcsolódó saját és közösségi cselekvéseket is felidéztek, ami pontosan jelzi: nem egy kintről, felülről, valaki által tálcán kínált programként, hanem saját aktivitásuk eredményeként tekintenek-e programokra.

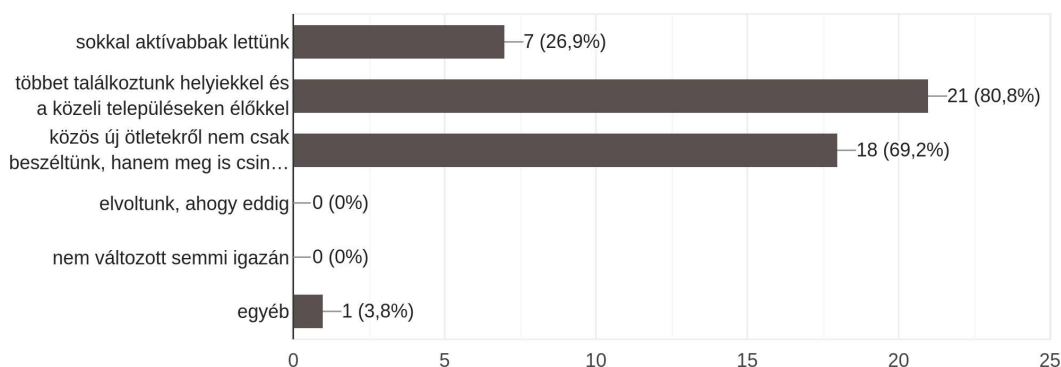
Ezt jelzik a cselekvésre utaló kifejezések:

megismerés, feltárás, beszélgetés, szomszédolás, részt vett, alkotás, stb.

De nem csak ilyen áttételes következtetés segít hozzá, hogy elképzeljük, milyen hatással volt a helyi közösségre ez a mindvégig közösségi módon működő, a helyiekre nem más által kitalált dolgokat kényszerítő, hanem őket helyzetbe hozó, számukra közös cselekvési lehetőségeket kínáló projekt.

Hogy látja, milyen hatással volt a helyi közösségre a MINEK projekt? (többet is jelölhet!)

26 válasz

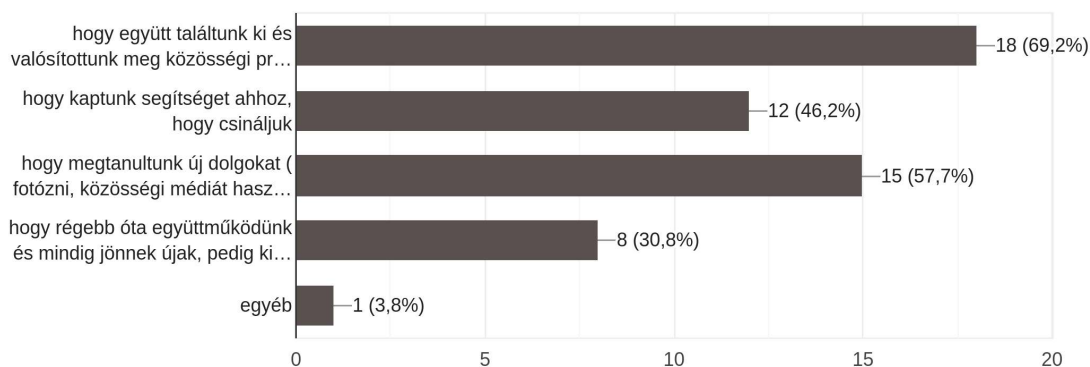

A közösségi tervezés módszertan értékelése

Kérjük röviden összefoglalni, hogy a helyi cselekvési terv összeállítását megalapozó közösségi tervezés megfelelő módszernek bizonyult-e a helyi társadalom aktuális kérdéseinek feltárásához.

Mit tartott, tart a MINEK projekt legfőbb értékének? (többet is jelölhet!)

26 válasz

A grafikon magáért beszél. A helyiek a projekt legfőbb értékének a közös tervezést és közös megvalósítást tartották. Ehhez különböző előfeltételek teljesüléséhez is szükség volt:

- hozzáértő közösségfejlesztők által támogatott közösségi tervezési folyamatra
- átlátható, világos kommunikációra
- nyilvános, bárki számára elérhető információkra, a bekapcsolódási lehetőségek közismertségére, amiket a helyiek által szintén közösen formált online felületek is támogattak
- elérhető helyi segítőkre, akik szakszerű támogatást kaptak a projekt megvalósítása során.

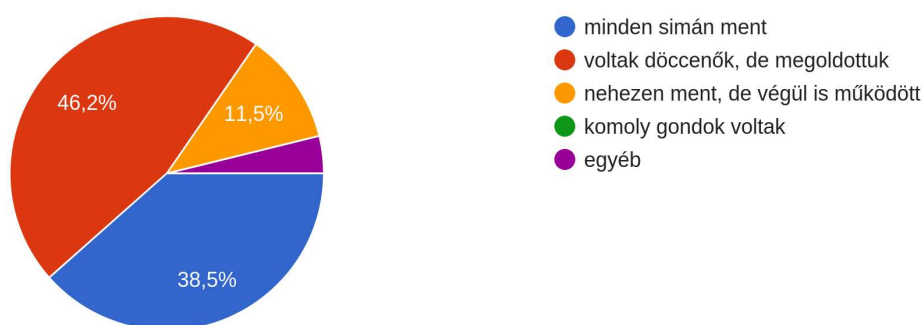
Mint a helyiek írásos és széles körben élőszóban elhangzott visszajelzéseiből is világossá vált, a közösségi tervezés, ha sokaknak szokatlan is volt, mégis kiválóan szolgálta a helyiek figyelmének felkeltését, aktivizálását. És mivel valóban szabadon formálhatták a tartalmat, megvalósíthatták elképzeléseiket, az emberek érdemi elköteleződését is segítette.

A projekt egésze közösségi szemlélettel valósult meg, amit megalapozott a közösségi tervezés, és visszaigazolta annak adekvátságát, hasznosságát, létjogosultságát.

Eközben azt is megtapasztalták az aktívvá váló helyi emberek, amit minden érett felnőtt ember egyébként is tud: a közösségi működés nem azt jelenti, hogy mindenki mindig mindenben egyetért. Hanem azt, hogy képesek vagyunk összehangolni a többé vagy kevésbé eltérő elképzeléseinket.

Milyen volt az együttműködés a többi helyi emberrel?

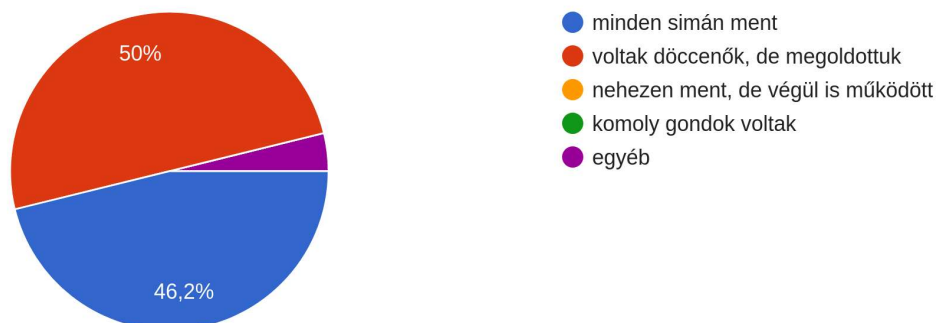
26 válasz

A közösségi működés nem könnyű műfaj, mégis összességében sikerült a projekt szakmai megvalósítóinak és szakértőinek a segítségével pozitív élményt és tapasztalatot összehozniuk a helyiekkel közösen.

Milyen volt az együttműködés más települések aktív tagjaival?

26 válasz

Ami kevésbé remélt eredménye volt az elmúlt éveknek, hogy a közeli településeken élők is tudtak, előzetes fenntartásaik ellenére is együttműködni, sőt, kifejezetten élvezték az új ötletek, új kapcsolatok születését.

Konzorciumi működés tapasztalatai

Kérjük, hogy osszák meg arra vonatkozó tapasztalataikat is, hogy a konzorciumként való együttműködése milyen szakmai, szervezési és egyéb tapasztalatok megszerzéséhez járult hozzá.

A közösségi együttműködések és a konzorciumi munka komoly különbségeken alapul. A közösségi együttműködések során jellemzően erősebb az együttműködési szándék, a közös célok iránti elköteleződés ereje és az élményszerűség, míg a konzorciumi munka sokszor másról szól.

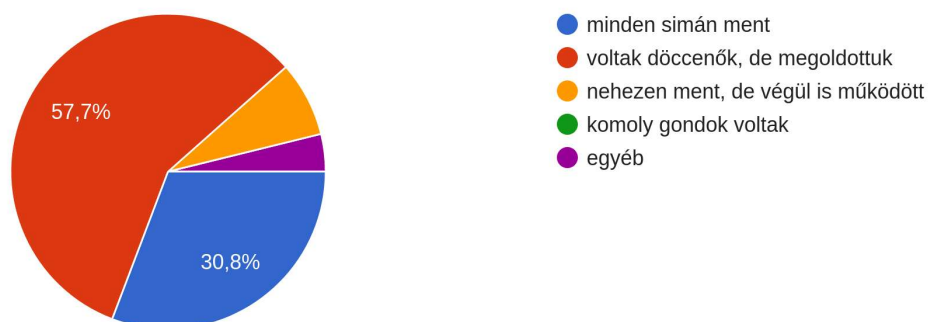
Adott helyi társadalom, vagy helyi szervezet egy-egy önálló, saját egyensúlyi állapottal bíró kis univerzumnak tekinthető. Megvannak a saját hatalmi centrumai – akár csak a közösségeknek is – de vannak formális vezetőik, akik felhatalmazottnak tartják magukat a helyi közösség, társadalom életéről való döntés terén is. Ami nincs így, hiszen a helyi társadalom és a helyi önkormányzat nem azonos entitások, de ez már önmagában egy feszültségforrás lehet egy konzorciumi együttműködésben.

Ezért ahogyan számítani is lehetett rá, a helyi önkormányzatok vezetői, döntéshozói, de néha a helyi közösségek akár informális vezetői is időnként nehezen tolerálták, hogy projekt szintjén nem az övék az utolsó szó, a végső döntés. Ennek kezelését a tapasztalt, együttműködések különböző keretek között régóta gyakorló, a projektvezetést professzionális szinten űző munkatársak sok egyeztetéssel, előre mutató kielégítő megállapodások kialakításával segítették elő.

A konzorciumi működések ilyen partnerségi szemlélete nem csupán a projekt ilyen szintű megvalósítását tette lehetővé, hanem a helyi közösségek saját döntéshozatalai és működése számára is mintát kínált, amit saját hatáskörben követtek, vagy hagytak figyelmen kívül.

Milyen volt az együttműködés a projekt irányítóival, a polgármesterrel?

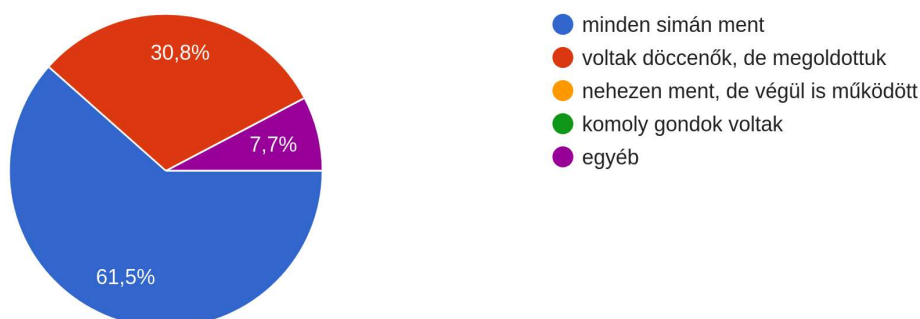
26 válasz

Fenti értelmezésünk megfelelőségét és érvényességét támasztják alá a záró értékelés írásos visszajelzései is, néhány nem feltétlenül nyilvánosan elhangzott élő véleménnyel együtt. E két kérdés válaszainak összevetése mutatja, hogy a projektben szerepet vállaló helyi aktív emberek számára az együttműködés a formális vezetőkkel több nehézséget okozott.

Milyen volt az együttműködés a projekt irányítóival, szakmai segítőivel, tanácsadókkal, képzőkkel?

26 válasz

Eredmények és fenntarthatóságuk

A projekt során elért eredmények

Kérjük térjenek ki az elért eredményekre, ha lehetséges, számszerűsíthető módon is.

A projekt tervezett és maradéktalanul végrehajtott tevékenységei mentén meglehetősen jól összegezhetőek az elért eredmények. Ez nem csak a teljesülésben érhető tetten, hanem abban is, hogy olyan cselekvésekről, közösségi folyamatokról, a helyiek által megtervezett és az ő javaslataik, elképzeléseik és együttműködések által megszületett programokról van szó, aminek eredményeként maguk a tervezési, előkészítési folyamatok is eredménynek tekinthetőek. Egészen pontosan a közösségi aktivizáló és a közösségi tervezésre alapozott előkészítő és megvalósítási folyamatnak köszönhető, hogy a megtervezett események, programok, rendezvények közösségi módon jöttek létre, amely működésmód önmagában és lényegét tekintve is eredmény.

Ennek ellenére részletesen ismertetjük az emellett tovább pontosítható, több esetben számszerűsíthető eredményeket is.

A projekt megvalósítása során létrehozott általános eredmények

Településenként:

- A projekt alkalmazásában álló települési koordinátorok segítették végig a folyamatot
- Eszközbeszerzések, amelyek a közösségek tevékenységeinek megvalósítását tették lehetővé
- Történeti, közösségi füzetek, amelyek az identitás erősítéséhez, a hagyományok őrzéséhez és a helyi információk eljuttatását biztosították
- Történeti feltárás, kiállítás a közösség saját múltjának megismerését és önazonosságuk megerősítését támogatták
- Községi akciók, események, programok, folyamatok

A több településből álló térség szintjén, a célterületen létrejött eredmények:

- Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő program – 1 alkalom
- Közlekedésbiztonságot elősegítő program – 1 alkalom

Kiadványok, kommunikációs felületek, tanulmányok

- Célterületi történeti feltárást bemutató dokumentum
- Térségi Tükör – 5 db, ami a projekt során alakuló helyi és térségi közösségek informálódását szolgálta
- Online felületek:
<https://www.elozalavolgye.hu>
<https://www.facebook.com/elozalavolgye/>
- Térségi Közösségi Információs és Kommunikációs Stratégia
- Zárótanulmány

Tervező, közösségi egyeztető fórumok

- Részvételi fórumok – 8 alkalommal, amelyek egy-egy fontos, a helyieket érintő közös ügyekben és őket érintő, érdeklő témában teremtett élő, közösségi kommunikációs teret
- Közösségi jövőtervező műhely
- Ifjúsági fórum

Közösségi tanulási alkalmak

- Kötelező képzések-2 alkalom-18 fő
- Képessé tevés workshopok-16 db. Ezek fontos elemek voltak, és önmagukban is hozzájárulnak a projekt eredményeinek fenntarthatóságához. A közösségekben való együttműködés nem egyszerű, de tanulható és fejleszhető. Ehhez azonban csinálni kell. A projektben megfogalmazódott közösségi elképzelések formálódása és megvalósítása során fontos volt, hogy a benne résztvevők segítséget kapjanak ahhoz, ezt hogyan tehetik a leghatékonyabban. Ezt segítették ezek a közösségi tanulási alkalmak.
- Tapasztalatcsere – ami új lendületet, inspirációt és további közös értelmezések megszületésének lehetőségeit teremtették meg.

Közösségi akciók, események

- Nyárforgó Családi nap
- Adventi készület, és újbor kóstoló
- Zsiványgödör legendája

- Időutazás: népi építészeti bemutató
- Szomszédolás
- Vigyáz, kész, ősz!
- Közösen együtt
- Hagyományok újra, új köntösben

Programok, folyamatok

- Alkotás utca
- Közért tanuló művelődő közösségek
- Időutazás a népi világba
- Zöldebb Pakodért
- Kalandozások a múltban
- Teaház
- Velünk történt
- Szőlészeti borászati hagyományok

A sokszínű, aktív és eseménydús összegzés jól jelzi és ismerteti a fenti felsorolás. Mégis erősebb, ha mindezeket számokkal is alátámasztjuk.

Számokban

- 43 hónap – a projekt hosszú volt, ennyi idő alatt történtek mindezek. De ezzel nem zárult le a közösségi együttműködések időszaka, hiszen sokan tovább tervezik azokat.
- 40 interjú-személyes, online készült a közösségi tervezés megalapozása során. Ennyien szántak legalább fél – egy órát a közösség ügyeinek megvitatására.
- 20 közösségi beszélgetésre került sor, az előkészítő beszélgetések során felmerült témák érdemi megvitatására.
- 213 kitöltött kérdőív készült a közösségi felmérés keretében
- 16 képessé tevés workshop teremtett lehetőséget a helyi társadalom érdeklődő, aktív tagjai számára, hogy a közügyekben, a közösség közös ügyeiben felkészültebbek legyenek
- 24 Községi akció, esemény – ezek közösen megtervezett, majd megszervezett és sikeresen megvalósított események és akciók voltak

„a köztünk lévő kapcsolatok erősödtek, újak alakultak ki, szorosabb lett az együttműködés”

„Hogy újabb közösségek alakultak”

„Nyitottabbá váltunk a környező települések felé.”

Eredmények fenntartása

Kérjük kiemelni, hogy a projekttevékenységek mely elemét és milyen okok miatt kívánják folytatni a projekt fizikai befejezését követően.

Fent már leírtuk, hogy a projekt során valóban aktivizálódtak és születtek új helyi közösségek. Tagjaik tervezik a számukra legfontosabbakat: az együttműködéseiket, közösen kitalált és élményt kínáló közös eseményeket, rendezvényeket, sőt, szomszédolás, egymáshoz átjáró programjaikat is.

Mi az, amit folytatna abból, amit a projektben csinált, csináltak?

Fontosnak tartják és továbbéltetik kölcsönös informálódási folyamataikat, élő szóban, személyesen, telefonon és az online világban is, e-mailben, honlapjukon és a közösségi médiában.

<https://www.elozalavolgye.hu>

<https://www.facebook.com/elozalavolgye/>

Világossá válát, hogy az idősebb népesség sem zárkózik el ezektől a felületektől, sőt, a legaktívabb kommunikátorok éppen a nyugdíjasok közül kerültek ki. És szót értenek a fiatalokkal, lettek közös ügyeik, és ez egy nagyon erős alap a projekt eredményeinek fenntarthatóságára.

Kiegészítő információk, felhasznált dokumentumok jegyzéke

Projekt záró értékelés interjúvázlata

Mit tartott, tart a MINEK projekt legfőbb értékének?

- hogy együtt találtunk ki és valósítottunk meg közösségi programokat
- hogy kaptunk segítséget ahhoz, hogy csináljuk
- hogy megtanultunk új dolgokat (fotózni, közösségi médiát használni, együttműködni, ilyesmiket)
- hogy régebb óta együttműködünk és mindig jönnek újak, pedig kicsik a településeink
- egyéb

Milyen feladata, szerepe volt a MINEK projektben?

- érdeklődő helyi lakos
- helyi önkormányzati képviselő
- helyi művelődési szakember
- helyi közösségi segítő szakmai munkatárs
- egyéb

Hogyan értékelné a MINEK projektet?

- nagy élmény volt és a közösséget igazán megmozgatta
- jónak tartom, sok érdekes közösségi program volt
- nagyjából megfelelt
- semmi jót nem tudok mondani róla
- egyéb

Hogy látja, milyen hatással volt a helyi közösségre a MINEK projekt?

- sokkal aktívabbak lettünk
- többet találkoztunk helyiekkel és a közeli településeken élőkkel
- közös új ötletekről nem csak beszéltünk, hanem meg is csináltuk
- elvöltünk, ahogy eddig

- nem változott semmi igazán
- egyéb

Mi volt a legjobb élménye, ami leginkább megmozgatta, érdekelte?

Melyik volt a legemlékezetesebb program?

Mit tart a legnagyobb eredménynek?

Milyen volt az együttműködés a többi helyi emberrel?

- minden simán ment
- voltak döccenők, de megoldottuk
- nehezen ment, de végül is működött
- komoly gondok voltak
- egyéb

Milyen volt az együttműködés más települések aktív tagjaival?

- minden simán ment
- voltak döccenők, de megoldottuk
- nehezen ment, de végül is működött
- komoly gondok voltak
- egyéb

Milyen volt az együttműködés a projekt irányítóival, a polgármesterrel?

- minden simán ment
- voltak döccenők, de megoldottuk
- nehezen ment, de végül is működött
- komoly gondok voltak
- egyéb

Milyen volt az együttműködés a projekt irányítóival, szakmai segítőivel, tanácsadókkal, képzőkkel?

- minden simán ment
- voltak döccenők, de megoldottuk
- nehezen ment, de végül is működött
- komoly gondok voltak

- egyéb

Mi az, amit folytatna abból, amit a projektben csinált, csináltak?

Mennyire vált Önnek személyesen hasznára projektben való közreműködés? Mit tanult, mit hasznosított belőle?

Mi az amit még szívesen megosztana velünk, amit fontosnak tart leírni, elmondani?

Ha szívesen kapcsolatban maradna velünk továbbra is, adja meg a nevét és az elérhetőségeit! Köszönjük.

Megerősítő üzenet a végén:

Köszönjük hogy időt szánt a válaszadására! Várjuk a közös értékelő beszélgetésen és a további programjainkon is!

<https://forms.gle/EA2ygFy8NzHUUcDT6>

Felhasznált dokumentumok jegyzéke:

Mérföldkövekhez kapcsolódó szakmai beszámolók

Mérföldkövekhez kapcsolódó indikátorok

A projekt teljes időszaknak rendezvénynaptára

Projekt online felületei (honlap, Facebook csoport)

Projekt kiadványai

Rendezvények dokumentációi

Projekt ismertető prezentációja